

1.melléklet a 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

„Berényi Népdalkör tevékenysége”

[települési/tájegységi/megyei/ külhoni magyarság]

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Kmetykó Istvánné

Mezőberény, 2014. március 26.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó neve:
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kmetykó Istvánné
Levelezési cím: 5650 Mezőberény, Kastélyköz 2. II./5.
Telefonszám: 30/300-2051
E-mail cím: kmka@freemail.hu

II. A nemzeti érték adatai:

1. A nemzeti érték megnevezése: **Berényi Népdalkör tevékenysége**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Orlai Petrics Soma Kulturális Központ,
Mezőberény Fő út 6.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési X tájegységi X megyei külhoni magyarság

5.A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Berényi Népdalkör 1977 májusában alakult, egy olyan országos hírnévvel rendelkező énekkar utódjaként, mely több mint 1000 fellépéssel, rádió és TV szereplésekkel, sikerekkel, kitüntetésekkel, díjakkal teli, -közel 80 éves múlttal rendelkezett, és amely kórus a 75 éves jubileuma alkalmából megkapta a művelődésügyi miniszter DICSÉRŐ OKLEVELET. De sajnos a 70-es évek politikai és kulturális törekvései az énekkar akkori tevékenységének nem kedveztek, működésüket ellehetetlenítették, - a nagy múltú kórus 1977 februárjában megszűnt.

De a dalosok nem tudtak belenyugodni az énekkar megszűnésébe, úgy érezték, valami drága kincset vesztek el. Az akkor már országosan is sikersé vált pávaköri mozgalmak hatására született meg 1977. május 8-án a Mezőberényi pávakör, /a mai Berényi Népdalkör/ - olyan két nagyszerű zenei szakember vezetésével, mint Szabó Antal és

Szabó Antalné. Nem könnyű feladat várt a csoportra. A pávakör tagjai száma fokozatosan bővült. Az újak jórészt az idősebb korosztályból kerültek ki, kiknek többsége eddig nem volt közvetlen kapcsolatban a népzenevel és a közös dalolással. Megváltozott a műsoranyag összeállítása is. A tagokban tudatosulni kellett, hogy a pávakörök legfontosabb feladata a népzene ápolása, saját és más tájegységek dalainak megismerése, a népdalok megtanulása és szép, kifejező előadása. A vezetők a fejlődés útját egy **KÖZÖS, NÉPZENEI EGYÜTTESBEN** látták, mely magába foglalta a pávakört, egy népzenei csoportot és a citerazenekart. Ez óriási feladat volt, hiszen egy nagy létszámú, 60-65 fős tagság együttes működését kellett megvalósítani. De bíztak a dalosokban, a zenészekben. ÉS a közös, lelkiismeretes munka, a tagok kitartása, a rendszeres és gyakori próbák eredményeképpen, az együttes alig egy éven belül a sikerek útjára lépett. Az elkövetkező időszak fellépések sorozatát hozta nekik, otthon és vidéken egyaránt. 1978- és 84 között sikert sikerre halmoztak. A nagyszénási népzenei fesztiválon a zsűri így kezdte bírálatát: „Mezőberény, kis Állami Népi Együttes...” Majd jött az aranyokleveles megyei és országos minősítések sorozata. 1983 nevezetes esztendő számukra. Az együttes megkapta a **SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT KITÜNTETÉST**. Hatévi kitaró munka eredménye volt ez. Az 1995-ös évben ismét nagy feladatok előtt álltak: Fellépés Budapesten a Mezőgazdasági Múzeumban, majd újra egy kimagasló országos minősítés. 1997, a 20 éves jubileum éve, - a következő esztendő legkiemelkedőbb eseménye pedig **MEZŐBERÉNY 100 ÉVES ZENEI ÉLETÉNEK ÉVFORDULÓJA**, melyet egy nagyszabású hangversenysorozat követett. 2002-ben ünnepelte **A NÉPDALKÖR FENNÁLLÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJÁT**, és ekkora már újra önállóvá vált a kórus. Majd jöttek a túrkevei juhászfesztiválok, az Illés Panna népzenei találkozók Gyulán, több pávakör jubileumi ünnepe, és az ezüstoklevelek után, 2005-ben újra arany minősítés. 2007. április 14-én Dél-Alföld-Népművészete címmel regionális találkozót rendeztek Mezőberényben, mely egyben a **30 ÉVES NÉPDALKÖR JUBILEUMI ÜNNEPE** is volt. Majd a következő évben bekövetkezett a tragédia. Az együttes vezetői néhány hónap különbséggel örökre búcsút vettek dalosaiktól. Óriási fájdalom és trauma volt ez mindenki számára. A kórustagok 2009 áprilisától, Lőrincz Zsuzsanna vezetésével újra elkezdték a próbákat, de 2011 nyarától ismét vezető nélkül maradtak. 2011. októbertől a népdalkör szakmai vezetője Kmetykó Istvánné lett, akivel a kórus azóta is folytatja sikeres tevékenységét. Bizonyítéka ennek, hogy 2012-ben Orosházán **KIVÁLÓ MINŐSÍTÉS**BEN részesültek. Ugyanez év októberében a dalkör kihívást kapott Mezőtúrra, a Dömötör Napi Regionális Népdalénekes Versenyre, ahol **MEZŐTÚR VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÜLÖNDÍJÁT** a felnőtt csoportok közül, a **BERÉNYI NÉPDALKÖRNEK** ítélte a zsűri. A fellépések, a dalostalálkozók, a versenyek sora azóta sem állt meg. A kórus rendszeres szereplője a Tarhoson megrendezésre kerülő Körösök Völgye Folklórfesztiválnak a „Körös-körül Kistérségi Fesztivál” rendezvényeinek, a békési Madzagfalvi Napoknak, a dobozi Szüreti Multságoknak, a körösladányi Vén Márkus vagy a nagyszénási Nyitnikék népzenei találkozóknak. 2012-ben a Csabai Kolbászfesztiválon, a Berényi Népdalkör, berényi és környékbeli népdalokból összeállított népdalcsoportokkal és vidám, borivós nótákkal szórakoztatta a kolbászkészítő verseny résztvevőit. Mindezek közben a mezőberényi nagy rendezvények állandó fellépői között láthatta, hallhatta őket a város közönsége: május elsején a Civil majálison, a Berényi Napok augusztus 20-i kulturális programjában, majd a szeptemberi Töltött káposzta fesztiválon. De örömmel tesznek eleget civil szervezetek meghívásának, és mindig nagy szeretettel adnak műsört az Idősek Otthonában is. Fontos kiemelni, a 2012 óta évente megrendezendő mezőberényi Dalostalálkozót, mellyel a kórus két elhunyt vezetőre emlékezik. A találkozó egyik szervezője és rendezője, a **BERÉNYI NÉPDALKÖR**.

A csoport	jelenlegi	tagjai:
Bacsó József	Gálné Kiszely Piroska	
Bagi István	Gönci Mártonné	
Balogh Mihályné	Karádi József	
Barna Lajosné	Kertész Dávid	
Bartó András	Kovács Imréné	
Bartó Andrásné	Sashalmi Lajosné	
Dinya Ferenc	Szilágyi Gyergye Erzsébet	
Eiler Lászlóné	Tóthné Pálné Pávai Mária	
Fábián Andrásné	Vágvölgyi Mihályné	
Frei Lajosné	Vezető: Kmetykó Istvánné	

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Berényi Népdalkörrel- több évtizedes tevékenysége, az elért eredményei alapján méltán mondhatjuk, hogy kiemelkedő szerepet töltött be Mezőberény kulturális életében. A népzene, és főleg a népdalok, a legsokszínűbben és a legszebben fejezik ki az emberi érzelmeket, - legyen a szerelem-szeretet, öröm vagy bánat, vidámság vagy szomorúság. Ezeknek az érzelmeknek a mások számára való bemutatása azon a sok-sok dalon keresztül, melyet működésük óta megismertek, megtanultak, majd szinte már művészi módon előadtak, igen nagy és szép feladat. És a dalkör ezt évtizedeken keresztül megtette és megteszi ma is. Mindezzel együtt ápolja a várostörténeti és néphagyományokat, terjeszti a népi kultúrát. De mindez csak azzal a közösségteremtő munkával, egymás segítségével valósítható meg, mely erre a kis csoportra jellemző. A kórus sikerei, elért eredményei önmagukért beszélnek, de azt, hogy mit jelent a dalkör tagjainak az együvé tartozás, az emberi, baráti elismerő szó;- a közös sikerek és a kudarcok átélése milyen emberformáló erő, azt csak azok érzik, akik tagjai ennek a kis közösségnek.

7.A nemzeti értékekkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/539>

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/532>

<http://www.mezobereny.hu/s/galeria/20111119-Turkeve> 2011-11-19 Berényi Népdalkör

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/374>

8.A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Ajánló

a Berényi Népdalkör tevékenysége helyi értéktárba történő felvételére

A BERÉNYI NÉPDALKÖR már léteben is városunk zenei életének örökkévalóságát hirdeti, hiszem elődje a MEZŐBERÉNYI PÁVAKÖR, 79 évet megélt DALOSKÖR, VEGYESKAR, KÓRUS vagy, ahogy a tagok nevezték DALÁRDA megmaradt tagjaiból alakult 1977. május 8-án. Az elnevezések, a csoport összetétele (csak férfi, vegyeskar, kórus és vonósnégyes, szimfonikus-szalonzenekear, pávakör, népi zenekar, citerazenekear, népi együttes) a kihívásokra adott válaszként sokszor változott. Egy dologban azonban végig megmaradt: az énekszót, zenét szerető helybéliek összefogása, egyben tartása. A Mezőberényi Pávakör, később Berényi népdalkör legfontosabb feladata a népzene ápolása, művelése, a népdalok szép, kifejező éneklése volt, és ma is az. Számos országos elismerés, minősítés, számtalan fellépés, a közös éneklés áll a csoport mögött, amely nem feledkezik meg múltjáról, és ebből jövőt épít, valamint jeles eseménnyel, Dalostalálkozóval gazdagítja városunk kulturális életét. A csoport az elmúlt 36 év alatt olyan jeles vezetői voltak, mint Szabó Antal és felesége Irénke, akik nemcsak a szakmai munkát irányították, hanem az éneklő, zenélő emberek közösségé kövacsolását, az előregondolkodást, az utánpótlás nevelést is szem elptt tartották. Egy dologtól féltek csak: lesz-e aki tovább viszi majd a csoport munkáját, ha Ők nem lesznek? Több évtizedes önzetlen, a zene szeretetét sugárzó, áldozatos munkájuk meghozta gyümölcsét: ma olyan tanítványuk vezeti a népdalkört, aki a Kórusnak (dalárda) is tagja volt, aki feldolgozta a zenei csoport történetét a kezdettől (1898-tól) fogva, aki hasonló megszállottsággal, elődei iránti tisztelettel tevékenykedik. Már csak egy dolog hiányzik, az, hogy mi városlakók is akkora értéknek tekintsük a Berényi Népdalkört, mint amekkora súlya és jelentősége van városunk kulturális életében. Emeljük a csoportot, és annak tevékenységét a helyi értékeink sorába!

Mezőberény, 2014. március 24.

Szűcsné Sziklai Éva

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Kmetykó Istvánné hozzájárulok, hogy az adatokat és fényképeket, melyeket a *Javaslat a „Berényi Népdalkör tevékenysége” települési értéktárba történő felvételéhez* című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelmébe vétele mellett szabadon felhasználhatja

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. május 26.

Kmetykó Istvánné

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Smiriné Kokauszki Erika hozzájárulok, hogy az adatokat és fényképeket, melyeket a *Javaslat a „Berényi Népdalkör tevékenysége” települési értéktárba történő felvételéhez* című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelmébe vétele mellett szabadon felhasználhatja

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV.csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. május 26.

Smiriné Kokauszki Erika
Orlai Petrics Soma Kulturális Központ igazgatója

Mezőberény Városi Önkormányzat
5650 Mezőberény, Kossuth tér 1.
Siklósi István
Polgármester Úr
Tárgy: települési értéktár

Tisztelt Siklósi István Polgármester Úr!
Levelemhez mellékelem a **Berényi Népdalkör tevékenységének**
Mezőberény Települési Értéktárba történő felvételéhez elkészített dokumentumokat.
Kérem, szíveskedjen segíteni az érték Települési Értéktárba történő felvételét.

Mezőberény, 2014, május 26.

Köszönettel: Kmetykó Istvánné